

[Ivar Nørgaard.]

som det er gjort fra SFs side, nære håb om, at sparere vil interessere sig noget mere for obligationer, hvis de er sikre på at få indeksreguleret hovedstolen, efterhånden som prisstigningerne gør tilgodehavendet mindre værd. På den anden side er der jo en vis ulempe for dem, der finansierer over sådanne regulerede obligationer. Fordelen for dem, der gør det, altså bygherrerne, er selvfølgelig, at de undgår kurstab, men om det alt i alt er en fordel, vil jo bero på, om dette kurstab på længere sigt fuldt ud modsvares af prisstigninger, som kommer. Det mener jeg bør undersøges nøjere, for det kan være af stor interesse at nå frem til klarhed over, om man i højere grad ville anvende den form for obligationer, hvis man havde samme adgang til dem, som man har til de øvrige obligationer.

Forslaget om at begrænse visse selskabers dispositionsret ved afgørelsen af, hvor de skal anbringe deres midler, finder jeg derimod mindre velbetænkt. Jeg forstår, at man fra SFs side ønsker, at forsikringsselskaber og pensionsfunds i mindre grad end i øjeblikket skal have mulighed for at anbringe midler også som aktiv kapital, og man går fra SFs side ind for, at midlerne kun må anbringes i obligationer og i banker og sparekasser. Jeg kan kun se det fornuftige i dette forslag, hvis det foregående forslag om værdifaste obligationer virkelig blev vedtaget og de kom til at indtage en dominerende plads på obligationsmarkedet. Ellers synes jeg, at det er en forringelse i forhold til den nuværende situation, idet det som hovedregel er lønmodtagernes opsparede midler, der er placeret i forsikringsselskaberne. Hvis man ikke tillader forsikringsselskaber også at anbringe en del af deres midler i værdisikret kapital, betyder det, set fra forsikringstagerens side, at bonusen bliver mindre, eller at præmien bliver højere. Det vil jeg altså på socialdemokratiets vegne stille mig noget skeptisk over for.

Jeg skal så vende mig til de meget centrale spørgsmål, der er behandlet i SFs forslag om ændringer i Nationalbankens forhold og om en lovgivning vedrørende banker og sparekasser. I socialdemokratiet er vi ligesom SF af den opfattelse, at den eksisterende organisation af vore pengeinstitut-

ter, d.v.s. Nationalbanken, de private banker og sparekasserne, er uhensigtsmæssig og fører til samfundsmæssige konsekvenser med social slagside. Det har hidtil været og er stadig socialdemokratiets standpunkt, at regering og folketing skal have samme indflydelse på og ansvar for pengepolitikken som med hensyn til den øvrige økonomiske politik. Nationalbankens enorme obligationsopkøb og den pludselige standsning af disse køb, som fandt sted i perioden efter, at regeringen overtalte Nationalbanken til at ophæve obligationsrationeringen, er alvorlige eksempler på, at det i øjeblikket er særdeles uklart, hvem der har ansvaret for pengepolitikken. Så længe Nationalbanken fører pengepolitik i nær overensstemmelse med regeringen og regeringen vel at mærke erkender, at den forhandler med Nationalbanken herom, kan den ene side af sagen, nemlig forholdet mellem Nationalbank og regering, siges at være i orden, men det løser ikke spørgsmålet om folketingets orientering og indflydelse.

De sidste ugers spillet mellem handelsministeren, Nationalbanken og banktilsynet om rentemarginalens højde er et grelt eksempel på det uholdbare i den nuværende opbygning. Det er vel sandsynligt, at det stærke pres, som oppositionen har øvet mod regeringen i forbindelse med den høje rentemarginal i de private banker, vil føre til en ændring af de frivillige aftaler mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne. Men vi har ikke i folketinget mulighed for at følge med i disse forhandlinger eller for at få indflydelse på deres resultat.

Som sagt, vi er enige om, at ansvaret for pengepolitikken også formelt må være regeringens og folketingets. De hidtidige ordninger mellem pengeinstitutterne og Nationalbanken hviler på et frivilligt grundlag, hvilket stiller både Nationalbanken og monopolmyndigheden — i dette tilfælde banktilsynet — i en svag forhandlingsposition. Sammenblandingen af pengepolitiske og monopolbekæmpende hensyn har gjort det muligt for de private banker at opnå profitter, som ikke er acceptable ud fra et rent forbruger- og opsparingshensyn. Hvis resultatet af de formentlig allerede igangværende forhandlinger mellem pengeinstitutterne, banktilsynet og Nationalbanken fører til en ophævelse af renteaftalen eller